

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

AUTOR POSUZOVANÉ PRÁCE: **Bc. Vojtěch Šulista**

NÁZEV PRÁCE: **Vývoj a proměny sídelní sítě centrální části
Čech v 1. polovině 17. století**

TYP PRÁCE: **diplomová**

AUTOR POSUDKU: **Mgr. Jana Mazáčková, Ph.D.**

TYP POSUDKU: **oponent**

KRITÉRIA HODNOCENÍ

1. Bylo splněno zadání práce? **dobře**
2. Využití dostupných informací k tématu: **dobře**
3. Formální aspekty práce (rozsah, gramatika, úprava): **velmi dobře**
4. Strukturování práce: **velmi dobře**
5. Užívání odborné terminologie a stylistiky: **dobře**
6. Úroveň analýzy a syntézy dat, výběr a použití vhodných metod: **velmi dobře**
7. Byly vyčerpány hlavní problémy tématu? **dobře**
8. Zaujal student vlastní stanovisko a jak je argumentačně podpořil? **dobře**

Návrh výsledné klasifikace: dobře

Stručné zdůvodnění celkového hodnocení: Diplomant zvolil velice zajímavou problematiku s využitím kombinace historických a archeologických pramenů zabývajících se sídelní strukturou Prahy a jejího okolí v okruhu 30 km od Staroměstského náměstí. Název ale plně nespĺňuje text práce samotné, protože o přeměně sídelní sítě se mnoho nedovíme, nejsou uvedena ani největší panství v prostoru. Jmenována jsou sice komorní panství, ale nevíme o která se jedná a že na zkoumaném území je 84 zaniklých nebo obnovených lokalit viz tab. 1a-b. Zde je uveden fakt u zaniklých/obnovených sídel - poloha vůči panství, a to centrální nebo okrajová. Co to znamená? Diplomant rozlišuje císařské, tedy tím míní komorní panství a panské nebo duchovní. Jenže na mapových výstupech nic takového není. Z mapových

výstupů je viditelné jen zahuštění sídelní sítě, a to sídel různého typu obr. 1-4. Některé mapy mohly být doplněny alepoň o názvy sídel městského typu. Obr. 3 navíc uvádí popis nad obrázkem, kde je uvedeno "zaniklé vesnice a procentuální míra poničení vesnic k roku 1654", ale mapa samotná zobrazuje mezi poničenými sídly i města a navíc se neshoduje s uvedeným popisem pod obrázkem "obr. 3 rozsah poničené sídelní struktury a vliv na okolí".

Z uvedeného není navíc viditelný ani v textu není popsán onen vliv na okolí.

Problematickými jsou i kapitoly cíle výzkumu, metody výzkum a definice pramenů, která opakují více méně jedno téma, a tím jsou prameny písemné povahy urbáře, gruntovní knihy, berní rula a soupis poddaných podle víry z roku 1651 a jejich převedení do gisu a jejich stručný obecný popis aniž byl zmíněn regionální význam právě se strukturou sídel. Nakonec z textu kapitoly sídelní struktury vychází jen aplikace berní ruly. Vytvořené mapy postrádají osídlení Rakovnícka, i když jeho důvod diplomant vysvětluje, existující sídla mohl do gisu převést a případně zrekonstruovat sídelné strukturu z jiných podkladů/pramenů. Na mapě tedy vzniká neosídlený prostor podležený ZM 10 (obr. 1).

Příkladová studie zaniklého sídla Březová Lhota je přínosným po stránce dokumentace a formální analýzy antropogenních reliktních, vstupního popisu lokality a jeho přírodních poměrů, hydrologie i geologie. Ty jsou standardní. Intepretační výstup mohl být daleko podrobnější jak po stránce mapové a plánové, tak po stránce kombinování písemných pramenů a sídelní struktury (vyznačené obytných staveb, studen nebo stodol na plánech a provázat s katalogem objektů a zároveň mohl propracovat parcely a zhodnotit je s okolními existujícími sídly jako Chrustenicemi a Lhotkou u Berouna, alespoň v rámci indikační skici). U objektu 6 měl být uveden patrně konkávní profil objektu nikoliv konvexní, a nebo že se jedná o konvexní profil kamenné destrukce nebo jiné struktury. Právě kamenné destrukce jsou navíc spojované s lišejem, ale autor má patrně namysli, že jsou porostlé lišejníky.

Historie je sestavená především na základě sekundární literatury. Důraznější kritiku pramene by mohl diplomant předvést u využití "Soupisu poddaných z roku 1651", kterým datuje zánik Lhoty a je tedy zásadní pro odlišení Březové Lhoty a Lhotky u Berouna. V Soupise je uvedena Lhotka, ale diplomant argumentuje jen s odlišnými jmény obyvatel této Lhotky jako jinými osedlými. V textu předtím využívá jen název Březová Lhota, ale bohužel nevíme, zda-li ve všech písemných pramenech je to skutečně jen Lhota nebo i Lhotka. K přesídlení do nově založené Lhotky u Berouna, tak mohlo dojít v souvislosti s ozbrojeným konfliktem podpořeným analýzou názvu sídla. Záměrné vynechání dalších dějin Lhoty Březové či Lhotky u Berouna ubírá na kvalitě textu. Vývojová linie je důležitá, a to pro zacházení s prostorem hospodářského zázemí již zaniklé vesnice (na indikační skice je zalesněná).

Diplomant navíc v textu uvádí odkaz na Tonšerovou 2009, 149 (Beroun. Dějiny města.), kde uvádí autorka 4 sedláky ze Lhotky. Ta ale již mluví právě o Lhotce u Berouna viz rejstřík s. 407. Kdežto z formulace diplomanta se jeví ("ještě v 70. a 80. letech 17. století byly ve Lhotce evidovány čtyři susedé") provázání na Březovou Lhotu. K tomu se samozřejmě vztahuje i stav dokumentovaných reliktů: je závěrečná fáze v první polovině 17. století nebo ještě přežívá vesnice do druhé poloviny 17. století. V kapitole Závěr diplomant pokládá zánik vesnice Lhota k roku 1634 a nakonec vnáší tímto tvrzením odpověď na předchozí nejdnozančné vyjádření v historii a zániku Lhoty.

Bylo by vhodné, kdyby diplomant sestavil přesuny Lhoty alespoň z panství Chrustenice na Beroun. Lhota může navíc představovat kombinaci různých majitelů poddanských i svobodných dvorů, které jsou buď v majetku přínaležejících k Chrustenicím nebo k Berounu. Práce obsahuje nedostatky po stránce nomenklaturní a pochopení některých prvků metrologických soustav a jiných. Např. použití lánů pro indetifikaci hospodářského zázemí sídla Březové Lhoty je silně zavadějící ve smyslu, jak je užívá diplomant. Použil jen termín využitý prameny 14. století a spojil je s dokumentovaným polním systémem aniž by řešil veliksot lánů samotného.

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY K OBHAJOBĚ (nepovinné):

Rozměření hospodářského zázemí vesnice a lánový systém: co jsou diplomantem uváděné lány na plánu zaniklého sídla?

DATUM: 15.6.2021

PODPIS:

